

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Пряшівський університет (м. Пряшів, Словаччина)
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна
НАПН України
Науковий університет імені Етвеша Лоранда
(м. Будапешт, Угорщина)
Вища лінгвістична школа (м. Ченстохова, Польща)
Інститут педагогіки і психології
Університету імені Яна Кохановського в Кельціх (Польща)
ВСП «Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж МДУ»

ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Збірник тез доповідей
за матеріалами VI Міжнародної науково-практичної
конференції 27-28 жовтня 2022 року

Україна, Мукачево
27-28 жовтня 2022 р.

Рекомендовано до друку Науково-технічною радою
Мукачівського державного університету
(Протокол № 9 від 21 листопада 2022 р.)

Рецензенти:

Хомич Лідія Олексіївна – доктор педагогічних наук, професор, заступник директора з наукової роботи, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (м. Київ);

Стахів Марія Олексіївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри початкової та дошкільної освіти, Львівський національний університет ім. Івана Франка (м. Львів).

Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції: збірник тез доповідей VI Міжнародної науково-практичної конференції, 27-28 жовтня 2022 р., Мукачєво / Ред.кол.: Т.Д. Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачєво: Вид-во МДУ, 2022. – 402 с.

У збірнику представлено тези доповідей учасників VI Міжнародної науково-практичної конференції «Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції». Учасниками конференції запропоновано до обговорення проблеми розвитку загальноосвітньої та вищої школи, освіти дорослих та професійної активності фахівців.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів, які займаються проблемами національної освіти в умовах інтеграції в європейський і міжнародний освітній простір.

Редакційна колегія:

Щербан Т. Д. – д.психол.н., професор (голова), Гоблик В. В. – д.е.н., професор, Товканець Г. В. – д.пед.н., професор; Кобаль В. І. – к.пед.н., доцент; Горват М.В. – к.пед.н., доцент, Мочан Т. М. – к.пед.н., доцент, Фенчак Л. М. – к.пед.н., доцент.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

<i>ПЕЛЕНІЄНЕ А.</i> ПОЛІКУЛЬТУРНА ОСВІТА УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ У ЛИТВИ.....	264
<i>ПЕРМІНОВА Л.А.</i> УМОВИ ФОРМУВАННЯ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ ЯК ЗАСІБ САМОВИРАЖЕННЯ КОНКУРЕНТОЗДАТНОЇ ОСОБИСТОСТІ	265
<i>ПОКАЛЮК В. М.</i> ДОКУМЕНТИ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ З ПРОБЛЕМ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ.....	268
<i>ПОСТРИГАЧ Н. О.</i> ІМПЕРАТИВ ЯКОСТІ У ПОЧАТКОВІЙ ПЕДАГОГІЧНІЙ ОСВІТІ ТУРЕЧЧИНИ	270
<i>ПРИМАКОВА В.</i> ОСВІТА УКРАЇНЦІВ ЗА КОРДОНОМ ПІД ЧАС ВІЙНИ: НА ПРИКЛАДІ ЛИТВИ.....	273
<i>ПРОДАН О.В., ПОПОВИЧ О.М.</i> СИСТЕМА РОБОТИ ЩОДО ФОРМУВАННЯ УЯВЛЕНЬ ПРО ПРОФЕСІЇ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	274
<i>РЕНДЗЕЙ В.М., ФЕНЧАК Л.М.</i> ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРСТВА ЯК УМОВА ГАРМОНІЙНОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ У КОНТЕКСТІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	277
<i>РЕПКО І.П., КАТРЕЧКО А.С.</i> ВИКОРИСТАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ ПІСНІ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ЯК СКЛАДОВОЇ САМОРОЗВИТКУ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ.....	281
<i>РЕПКО І.П., КОЛОМІЄЦЬ Я.М.</i> КРЕАТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЯК ЗАСІБ І УМОВА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ.....	283
<i>РЕШКО В. Й., КУЗЬМА-КАЧУР М.І.</i> ГЕОГРАФІЧНІ КАРТИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ КАРТОГРАФІЧНОЇ ГРАМОТНОСТІ	285
<i>РИБІНЧУК Г. В.</i> ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ ОСВІТИ.....	288
<i>РОМАНЮК М.В., ЛАЛАК Н. В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ	290
<i>РУДНИЦЬКА А.М.</i> ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ВИКЛАДАЧІВ УНІВЕРСИТЕТІВ РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА	293
<i>РУСИН Н.М., ТРИКОЗ В.І.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ З РОДИНОЮ ПО РОЗВИТКУ САМОСТІЙНОСТІ У ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	295
<i>РУСИН Н.М., ЧЕХ Н.М.</i> РАННЯ ПРОФОРІЄНТАЦІЯ ДОШКІЛЬНИКІВ ЧЕРЕЗ ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДІТЕЙ ЗІ СВІТОМ ПРОФЕСІЙ.....	297
<i>САВКА Я. А., МАЙБОРОДА І. Е.</i> ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ В ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ ХУДОЖНЬО- ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА.....	299

самостійні вибори, включатися до діяльності та не вдаватися до допомоги дорослого, переносити вдалий досвід на вирішення інших завдань діяльності та спілкування. та ін. Таким чином, у процесі розвитку самостійності дітей середнього дошкільного віку важливо задіяти потенціал сім'ї.

Список використаних джерел

1. Базовий компонент дошкільної освіти України: Науковий керівник: А.М. Богуш, дійсний член НАПН України, проф., д-р пед. наук.; Авт. кол-в: Богуш А.М., Беленька Г.В., Богінч О.Л., Гавриш Н.В., Долинна О.П., Ільченко Т.С., Коваленко О. В., Лисенко Г. М., Машовець М.А., Низковська О.В., Панасюк Т.В., Піроженко Т.О., Поніманська Т.І., Сідельнікова О.Д., Шевчука С., Якименко Л.Ю. – К. : Видавництво, 2012. – 26 с.
2. Мініна А.В. Структура та зміст педагогічної компетентності батьків у вихованні самостійності у дітей дошкільного віку // Освіта. Наука. Інновації: Південний вимір. 2013. № 2 (28). С. 93-98.
3. Полякова М.М. Діагностика самостійності як інтегративної характеристики розвитку дитини дошкільного віку // Дитячий садок: теорія та практика. 2012. № 10. С. 6–18.

»

**РУСИН Н.М.,
ЧЕХ Н.М.**

Мукачівський державний університет, Україна

РАННЯ ПРОФОРІЄНТАЦІЯ ДОШКІЛЬНИКІВ ЧЕРЕЗ ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДІТЕЙ ЗІ СВІТОМ ПРОФЕСІЙ

Рання профорієнтація нині є актуальним напрямом діяльності освітніх організацій. Результати соціологічних досліджень свідчать про те, що більша частина молодого покоління робить свій професійний вибір під впливом суб'єктів, які їх оточують (однолітків, батьків тощо). Це зумовлено незнанням реальності, бажанням негайного отримання високих кар'єрних результатів, що призводить до незадоволеності своїм професійним вибором. У зв'язку з цим важливо орієнтувати молодь на вибір напрямів професійної освіти. Роботу в цьому напрямі потрібно розпочинати вже з дошкільного віку, оскільки дошкільний вік - сенситивний період для формування спрямованості дитини у сфері трудової діяльності лю-

дини. у дітей виникає інтерес до професійної діяльності дорослих, формується ставлення до праці та її результатів.

Сьогодні все частіше почали говорити про ранню профорієнтацію дітей дошкільного віку, але часто не всі розуміють, що за цим стоїть. Багато батьків помилково думають, що вже в дошкільному віці можна визначити майбутню професію і спрямувати всі сили на «вирощування» професіонала в певній галузі. Однак рання профорієнтація дітей не передбачає виявлення якихось певних здібностей, вона спрямована на розширення уявлень про працю і світ професій [1, с. 18].

Профорієнтація - це система заходів, спрямована на виявлення особистісних особливостей, інтересів і здібностей у кожної людини для надання їй допомоги в усвідомленому виборі професії, що забезпечують вільний вибір майбутнього професійного шляху [2, с.732]. Профорієнтаційна робота передбачає кілька етапів: діагностичний, на якому відбувається виявлення індивідуальних здібностей та інтересів дитини; інформаційний, що передбачає формування системи знань про професії; консультаційний, що передбачає супровід дитини в процесі освоєння світу професій.

Головна мета ранньої профорієнтації - це виховання (формування пізнавального інтересу до праці, виховання працьовитості та шанобливого ставлення до праці дорослого) та інформування (розширення уявлень про працю дорослих і світ професій). Реалізація цієї мети відбувається через здійснення освітньої діяльності в межах освітньої галузі «Соціально-комунікативний розвиток», у якій одним із напрямів є трудове виховання дітей дошкільного віку. Зазначимо, що дуже важливо правильно організувати діяльність у межах ранньої профорієнтації, тому провідна роль через вікові особливості дітей дошкільного віку відводиться педагогу [3, с.188]. Проте необхідно зберігати суб'єктну позицію дитини, враховувати її інтереси та можливості.

Багато авторів підкреслюють значущість ранньої профорієнтації дітей дошкільного віку для соціалізації особистості та формування її соціально значущих якостей [4, с.95]. У зв'язку з цим до завдань ранньої профорієнтації дітей дошкільного віку відносять: знайомство з професіями, що є близькими та зрозумілими (вихователь, лікар, продавець, кухар тощо); формування позитивної мотивації до різних видів праці та творчості, бажання брати участь у трудовій діяльності; формування шанобливого ставлення до праці дорослих; розвиток трудових умінь і навичок. Для реалізації окреслених завдань залучаються також батьки, які можуть виступати експертами в певній професійній діяльності. Батьки можуть роз-

повідати про свою професію, організувати екскурсії на підприємства, спільно з дітьми брати участь у заходах, спрямованих на ранню профорієнтацію.

Таким чином, рання профорієнтація дітей дошкільного віку спрямована на освоєння ними світу професій і реалізацію своїх можливостей у різних видах праці та творчості. Усе це дасть змогу на наступних вікових етапах аналізувати різні сфери професійної діяльності й упевненіше почуватися у виборі професії, а отже, - і успішніше соціалізуватися в суспільстві.

Список використаних джерел

1. Залялілева Д.Р., Шафікова Л.І. Реалізація профорієнтаційної програми в дитячому садку як перша сходинка до визначення свого місця в сучасному суспільстві // Виховання і навчання дітей молодшого віку. 2015. № 5. С. 18-19.
2. Баранова Н.О., Гугуман Т.В., Попова В.Ф., Романенко О.Г. Ознайомлення дошкільнят з професійною діяльністю дорослих // Молодий вчений. 2015. № 7. С. 731-734.
3. Турова І.В. Методична модель формування готовності майбутніх педагогів дошкільної освіти до математичного розвитку дітей // Вісник Красноярського державного педагогічного університету ім. В.П. Астаф'єва, 2017. № 4. С. 186-193.
4. Антонова М.В., Гришнієва І.В. Рання профорієнтація як елемент соціально-комунікативного та пізнавального розвитку дітей дошкільного віку // Сучасні наукові технології. 2017. № 2. С. 93-96.

»

**САВКА Я. А.,
МАЙБОРОДА І. Е.**

Мукачівський державний університет, Україна

ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ В ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ ХУДОЖНЬО-ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

Проблема розвитку творчих здібностей і творчої активності в молодшому шкільному віці є надзвичайно актуальною оскільки дитинство є єдиним періодом життя людини, коли творчість стає універсальним і домінуючим способом існування. Відповідно про-

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>